

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetryowy przed tekstem—25 gr., w tekście—30 gr., za tekstem—10 gr., ogł. mieszkaniowe—10 gr. (za wiersz petitowy—kronika rekl.—nadesłane—35 gr., (za wiersz redakcyjny), nekrologi—25% zniżki, dla poszukujących pracy—50% zniżki, ogł. zagraniczne—50% drożej, ogł. cyfrowe i tabelowe o 20% drożej, ogł. z zastrzeżeniem miejsca 10% drożej, w dniu świętecznym i za miejscowe—15% drożej. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy na IV stronie 10-cio łamowy. Terminy druku ogłoszeń mogą być przez administrację dowolnie zmieniane.

Redakcja i Administracja: JAGIELLOŃSKA 3, Telefon 99. Czynne od godz. 9—3 ppoł. Naczelny redaktor przyjmuje od 2—3 ppoł. Redaktor działu gospodarczego przyjmuje od 8—9 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Konto czekowe P. K. O. 80.750.

Nabożeństwo
w kościele Ewangelicko-Reformowanym odbędzie się 19-go marca b. r. o godz. 9-ej rano w dniu imienin Pierwszego Naczelnika Państwa i Marszałka JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO.

3883

„Ulepszenia” ustawy wyborczej.

Na posiedzeniu Komisji Konstytucyjnej Sejmu pos. Głabiński, prezes Związku Lud. Nar., wniósł własny projekt „ulepszenia” obecnej ustawy wyborczej. Projekt p. prezesa zmierza do uzyskania następujących przywilejów dla prawicy:

1) wprowadzenia okręgów jednomandatowych, 2) ograniczenia liczby posłów do 300, 3) ustanowienia na Ziemiach Wschodnich osobnej kurii dla ludności polskiej i niepolskiej i 4) rozdzielania na nowo liczby mandatów według liczby głosów oddanych przy ostatnich wyborach. Tyle potrzeba teoretycznie p. Głabińskiemu dla „ulepszenia” Sejmu i... zagwarantowania prawicy przyszłej większości. A jak wyglądałby parlamentaryzm po tych „ulepszeniach”?

Głosowanie na jednolitej a nie na partje w jednomandatowych okręgach wyborczych ma zasadniczo wiele zalet. Ale nie przy naszym rozbiściu na partje i partycjki, nie przy naszym niesłychanie niskim poziomie wyrobienia politycznego!

Gdyby istotnie wprowadzono okręgi jednomandatowe, otrzymalibyśmy Sejm niezłomny do pracy ustawodawczej. Do Sejmu weszliby ludzie przypadkowi, umiający sobie zjeżdżać zjedną ludność miejscową, dla których program polityczny stałby się już ostatecznie zbyteczny. Wypląną figury dobrze ułożone w miejscowych kółkach i kółeczkach. Ich jedynym celem i warunkiem powodzenia będzie załatwianie interesów tychże kółek.

Należy sobie w końcu zdać sprawę, że partje polityczne, jakkolwiek reprezentują szczupłe kręgi, nie są jednak czynnikiem godnym lekceważenia. Partje polityczne stwarzają również w pewnej mierze utrudnienia dla karierowiczów, stawiają przecież pewne wymogi organizacyjne. Piętnując karierowiczów w obecnych partiach, zapomina się, że nierównie większa zgraja jest przez nie utracona i dzięki ogromowi potrzebnego aparatu uniemożliwiona jest pomniejsza plotka. Wybory na poszczególne osoby usuwają ostatnie przeszkody, otwierając wdzięczne pole dla jawnego już bandytyzmu politycznego.

W obecnej sytuacji partje polityczne i głosowanie na listy jest więc złem koniecznym, złem najmniejszym, które w ostatecznym rezultacie musi się przyczynić do podniesienia świadomości politycznej społeczeństwa. Ale to nie obchodzi prezesa Zw. L. Nar., który dobrze pamięta, że partja jego posiada obfity skład prowincjonalnych, zasiadających kacyków!

Gdyby istotnie ograniczono liczbę posłów do trzystu, na jeden mandat przypadłaby tak wielka liczba głosów, że stronnictwa lewicowe, rozproszone po okręgach, straciłyby znaczną liczbę przedstawicieli w Sejmie. Zasada demokracji politycznej, aby osiągnąć pełny wyraz opinii społecznej, zostałaby okrojona radykalnie.

Przytem liczyć się należy z gwałtowną obroną liczby mandatów w okręgach endeckich i obcinaniem ich w okręgach o większości lewicowej! Tak więc słuszną w zasadzie myśl ograniczenia liczby posłów w tej chwili nic więcej nie oznacza, jak zmaioryzowanie lewicy na korzyść prawicy. A to może być oczywiście marzeniem p. Głabińskiego, natomiast w interesie szerokiego rzesz demokratycznych leży... ograniczenie go do sfery marzeń.

Gdyby istotnie ustanowiono na Ziemiach Wschodnich dwie kurje ostatecznie uniemożliwionyby wszelkie porozumienie z mniejszościami narodowymi. Podział na Polaków i nie—Polaków byłby niejako upaństwowiony, stworzonyby i sankcjonowany obóz wrogi państwowości polskiej! Przytem kilka pytań: jak p. Głabiński rozpoznawałby Białorusinów, nazywających siebie „tutejszymi”? Jak p. Głabiński przeszkodziłby Litwinom, katolikom głosowanie w jednej i drugiej kurji? jak p. Głabiński przeszkodziłby w wystawieniu listy np. białoruskiej, pod inną nazwą w kurji polskiej, przyczem kurja polska zgóry zagwarantowana jest dla mniejszości? Panie Głabiński, nie trzeba Polsce tworzyć urzędowo nowych przymusowych wrogów, gdy i tak posiadamy ich już zbyt wielu!

Gdyby wreszcie rozdzielono mandaty według ilości głosów oddanych przy ostatnich wyborach, pozbawionyby przedstawicielstwa tych wszystkich, których życie polityczne w Polsce potrafiło zainteresować dla losów państwa. Nie ma w Polsce postępu! Nikogo nie przekonałaby! Nikogo nie zjednali dla ustroju parlamentarnego. Tak jak było pięć lat temu, musi być dalej! A jeśli któraś z narodowości uchyliła się od głosowania przy zeszłych wyborach, p. Głabiński wymierza jej karę przy obecnych wyborach. Z tego wynika, że np. Rusini w Galicji wschodniej nie otrzymałaby teraz przedstawiciela.

Używalimy stale formy: „gdyby”. Istotnie, gdyby nie było przedstawicieli prawdziwej demokracji w Sejmie, gdyby nie istniała opinia, która nie dopuści do wydarcia sobie praw słusznych, trzeba by się poważnie zastanowić nad przyszłością parlamentaryzmu w Sejmie.

No i gdyby nie było rządu Marsz. Piłsudskiego, który zapowiedział już wystąpienie z własnym projektem w sprawie ordynacji wyborczej.

St. G.

Zaprzeczenie.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Zamieszczona w kilku pismach warszawskich wiadomość o projekcie utworzenia stanowiska drugiego zastępcy podsekretarza stanu w Ministerstwie Skarbu—nie odpowiada prawdzie.

Dnia 20 marca 1927 r. o godz. 12 min. 30 w sali kina „Helios” odbędzie się

UROCZYSTY OBCHÓD LUDOWY

ku czci Marszałka Piłsudskiego,

zorganizowany przez Zarząd Wojewódzki Partii Pracy.

Wejście bezpłatne.

Zerwanie stosunków

dyplomatycznych między Anglią a Sowiecami — nieuniknione.

PARYŻ, 17.III (Pat.) „Le Journal” donosi z Londynu: Sekretarz stanu dla Indii lord Birkenhead w przemówieniu swem poddał ostrej krytyce politykę Sowieców, które oskarża o wyraźne działanie na szkodę Imperjum Brytyjskiego.

W konkluzji mówca zaznaczył, iż konserwatyści dążyć będą wszelkimi środkami do usunięcia z Anglii prowokatorów, przyjmując rzuczone Anglii wyzwanie.

Przemówienie Birkenheada wywołało wielkie wrażenie we wszystkich kręgach politycznych. Jest ono naogół uważane za pierwszy akt podjętej oficjalnie walki między Londynem a Moskwą. Koła te uważają, że zerwanie stosunków dyplomatycznych z Sowiecami jest rzeczą nieuniknioną i mogącą nastąpić w najkrótszym czasie.

Ważna rozmowa.

BERLIN, 17.III (Pat.) Jak donosi „Vossische Ztg” minister Stresman odbył wczoraj rozmowę z ambasadorami Rosji i Włoch oraz postem Rzeczypospolitej Polskiej.

Dziennik zaznacza, że w Berlińskich kręgach urzędowych przywiązują do tych rozmów, a zwłaszcza do rozmów Stresmana z ambasadorami Rosji i Włoch niezwykle znaczenie.

Cziczeryn wybiera się do Paryża.

PARYŻ, 17. III. (Pat.) „Petit Parisien” donosi o mającym w najbliższym czasie nastąpić przyjeździe Cziczeryna do Paryża. Sowiecki komisarz spraw zagranicznych po odbyciu konferencji z Briandem uda się na Riwierę, gdzie zabawi kilka tygodni. Jak się dowiaduje „Matin” Rakowski odbędzie niebawem z Poincaré ważną naradę w sprawie długów rosyjskich.

Urzednicy Marszałkowi Piłsudskiemu

w dniu Imienin.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Przygotowania do entuzjastycznego obchodu Imienin Marszałka Piłsudskiego są w pełnym toku w całym kraju. Obchód ten zapowiada się niezwykle imponująco.

Związany z okazji Imienin Marszałka Komitet Piłsudczyków urzędników państwowych powołał uchwałę, w której między innymi czytamy:

„Koledzy Urzednicy! W dniu Imienin Marszałka Piłsudskiego winniśmy Mułożyć najbogatszy podarunek, na jaki stać nas urzędników państwowych. Dajmy Mu nasze ślubowanie, że w pracy nad odrodzeniem Polski my w pierwszym pójdziemy szeregu, że będziemy tymi najśmielszymi i najenergiczniejszymi, którzy wraz z Nim wezmą na swoje barki odpowiedzialność i inicjatywę w pochodzie ku jutru Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, — że nas, obywateli urzędników, cechować będą nie karierowiczostwo, nie bezduszny biurokracizm, ale spokój i równowaga w pracy dla Państwa, bez względu na przeciwności, jakie spotkać możemy. Niechaj dzień Imienin Komendanta będzie dla nas dniem apelu do jaknajintensywniejszej pracy nad rozbudową państwa w myśl wskazówek Budowniczego nowej Polski”.

Sytuacja strajkowa w przemysle włókienniczym.

Próby Rządu złagodzenia zatargu.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

W dniu wczorajszym przybyli do Warszawy przedstawiciele strajkujących robotników przemysłu włókienniczego, pracowników biurowych i majstrów fabrycznych oraz przedstawiciele czterech związków przemysłu włókienniczego.

O godz. 11 przed południem w Prezydium Rady Ministrów rozpoczęła się konferencja ministrów, mająca na celu ustalenie stanowiska rządu wobec zaostrenia się sytuacji strajkowej w przemyśle włókienniczym.

W konferencji wzięli udział: p. w. premier Bartel jako przewodniczący oraz ministrowie: przemysłu i handlu Kwiatkowski, pracy i opieki społecznej dr. Jurkiewicz, skarbu Czechowicz i spraw wewnętrznych gen. Składkowski.

Następnie p. w. premier Bartel odbył w Prezydium Rady Mi-

nistrów konferencję z przemysłowcami. Konferencja ta trwała około 2 godzin. Przemysłowcy powtórzyli wszystkie swoje znane argumenty, oświadczając, iż żadnej podwyżki robotnikom przyznać nie mogą. Mogą jedynie podwyższyć płace i to nieznacznie tym robotnikom, którzy zarabiają poniżej 5 zł. dziennie.

O godz. 2 po południu p. w. premier Bartel przyjął delegację organizacji robotniczych.

Na konferencjach tych porozumienia nie osiągnięto.

O godz. 7 wiecz. rozpoczęły się w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej ponowne konferencje z przedstawicielami robotników i przemysłowców.

Do godz. 10 wiecz. dnia wczorajszego konferencje te jeszcze trwały.

W sejmowej komisji budżetowej.

WARSZAWA, 17. III. (Pat.) Sejmowa komisja budżetowa przystąpiła dziś do rozpatrywania poprawek Senatu do preliminarza budżetowego na rok 1927—28.

W dziale wydatków przyjęto budżecie M. S. Z. większością jednego głosu podwyżkę 730 tys. zł. na urzędy zagraniczne, natomiast odrzucono podwyżkę 270 tys. złotych na rokowania międzynarodowe. W budżecie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przyjęto poprawkę, dotyczącą etatów urzędów zdrowia, odrzucono zaś dodatkowy kredyt na walkę z gruźlicą i na szkoły pielęgniarstwa. W budżecie Sprawiedliwości odrzucono wszystkie poprawki Senatu, a więc zarówno dodatkowy kredyt dla Rady Pawniczej, jak i podwyżkę etatów w więziennictwie. W budżecie Ministerstwa Przemysłu i Handlu przyjęto wszystkie poprawki Senatu, a w budżecie Ministerstwa Rolnictwa odrzucono poprawkę Senatu o wstawieniu pół miliona na zalesienie nieużytków. Przyjęto natomiast poprawkę o wstawieniu jednego miliona na meliorację gruntów, kulturę rolniczą i na ludowe szkoły rolnicze. W budżecie M-stwa W. R. i O. P. przyjęto wszystkie poprawki Senatu z wyjątkiem 500.000 złotych na zasiłki dla uczonych i instytucji naukowych. W dziale dochodów odrzucono poprawki Senatu, dotyczące Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Skarbu i Sprawiedliwości, przyjęto zaś poprawki, dotyczące Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Przemysłu i Handlu i Reform Rolnych.

W przedsiębiorstwach państwowych przyjęto poprawki, dotyczące przedsiębiorstw, podległych Prezydium Rady Ministrów, Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, Poczci i Telegrafów oraz Rolnictwa i D. P. odrzucono natomiast poprawki, odnoszące się do przedsiębiorstw podległych Ministerstwu Komunikacji. Większość poprawek, dotyczących budżetu monopolów przyjęto.

W myśl uchwały Sejmowej komisji budżetowej nadwyżka budżetu ustalona przez uchwałę Senatu na sumę około miliona złotych, podwyższona została do 2,800,000 złotych.

Dziś, t. j. w piątek przed południem odbędzie się posiedzenie podkomisji pięciu dla rozpatrzenia sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli Państwa, po południu zaś komisja zbierze się dla załatwienia rezolucji Sejmu do budżetu, sprawozdania podkomisji pięciu, oraz referatu pos. Ławskiego o listach obligacyjnych Tow. Przemysłu Polskiego.

W myśl uchwały Sejmowej komisji budżetowej nadwyżka budżetu ustalona przez uchwałę Senatu na sumę około miliona złotych, podwyższona została do 2,800,000 złotych.

Dziś, t. j. w piątek przed południem odbędzie się posiedzenie podkomisji pięciu dla rozpatrzenia sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli Państwa, po południu zaś komisja zbierze się dla załatwienia rezolucji Sejmu do budżetu, sprawozdania podkomisji pięciu, oraz referatu pos. Ławskiego o listach obligacyjnych Tow. Przemysłu Polskiego.

Pan Kantor w opałach.

(Telefon. od wł. kor. z Warszawy).

B. prezes Związku Inwalidów Wojennych i członek rady nadzorczej Banku Inwalidzkiego p. Marjan Kantor, który był równocześnie urzędnikiem Ministerstwa Skarbu, przemieszczony został w drodze dyscyplinarnej na niższe stanowisko do Centralnej Kasy Państwowej. Jednocześnie otrzymał on roczny bezpłatny urlop.

Ministerstwo Skarbu wdrożyło od siebie administracyjne dochodzenie w sprawie działalności p. Kantora, jako b. prezesa Zw. Inwalidów i członka rady nadzorczej Banku Inwalidzkiego.

Zarazem Najwyższa Izba Kontroli Państwa ma przeprowadzić tutaj również dochodzenie.

Pokój do wynajęcia z osobnym wejściem—a ul. Ludwisarska 9 m. 7. Ogł. od godziny 12 do 4 po południu.

Sekretarz Unji Miedzyparlamentarnej w Warszawie.

(Telefon. od wł. kor. z Warszawy).

We wtorek 23 b. m. przyjeżdża z Genewy do Warszawy sekretarz Unji Miedzyparlamentarnej dr. Leopold Boissier w celu zainicjowania grupy polskiej z najnowszymi pracami Unji oraz szczegółowym programem konferencji plenarnej, która odbędzie się w tym roku w sierpniu w Paryżu.

Z okazji przyjazdu p. Boissier odbędzie się 23 b. m. nadzwyczajne zebranie Polskiej Grupy Unji Miedzyparlamentarnej.

Dalsza dyskusja nad ustawą o gminach miejskich.

WARSZAWA, 17. III. (Pat.) Sejmowa komisja administracyjna dziś przed południem prowadziła w dalszym ciągu dyskusję szczegółową nad projektem ustawy o gminach miejskich. Dotychczas przyjęto około 100 artykułów. Po południu przewidziane jest dokończenie dyskusji szczegółowej.

Pomoc kredytowa dla inwalidów.

WARSZAWA, 17. III. (Pat.) Ministerstwo Skarbu przystąpiło do zrealizowania pomocy kredytowej dla inwalidów wojennych na wykonywanie przez nich koncesyj monopolowych.

Fundusz na ten cel przeznaczony w wysokości pół miliona złotych, administrowany będzie przez Państwowy Bank Rolny, a rozdziałem pożyczek zajmie się specjalny komitet, którego przewodniczącym mianowany został dr. Wilhelm Turczyński, naczelnik wydziału Ministerstwa Skarbu.

Podania o udzielenie pożyczek z powyższego funduszu na uruchomienie i rozwój koncesyj monopolowych, udzielanych inwalidom wojennym, wnosić należy do Państwowego Banku Rolnego. Wydział funduszy administrowanych, ulica Jasna Nr. 1. Komitet rozdzieli w dniach najbliższych ukonstytuuje się i rozpocznie działalność.

Wizyty u min. Zaleskiego.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Minister spraw zagranicznych p. Zaleski przyjął w dniu wczorajszym ambasadora Francji p. Laroche oraz posła włoskiego p. Maloniego.

Niemcy próbują.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Posel niemiecki w Warszawie p. Rauscher powrócił wczoraj z Berlina do Warszawy i podejmie w dalszym ciągu rozmowy dyplomatyczne z naszym rządem w sprawie wznowienia przerwanych przez Niemcy rokowań handlowych.

Pos. Rauscher upoważniony jest do tej misji przez rząd niemiecki.

Odezwa Episkopatu.

(Telefon. od wł. kor. z Warszawy).

Z okazji zakończenia tegorocznego zjazdu katolickiego Episkopatu Polski wydał odezwę, w której nawołuje do szanowania zasad moralności i zdrowia duchowego.

Odezwa mówi dalej o niebezpieczeństwach, grozących sakramentowi małżeństwa oraz o niebezpieczeństwie szerzenia się sekciarstwa, przyczem napomyna, że dzieje się to „dzięki poparciu wpływowych czynników”.

Druga część odezwy stwierdza odrodzenie się świadomości chrześcijańskiej wśród naszego społeczeństwa. „Coraz ściślej — mówi odezwa — ujawnia się w społeczeństwie zbawienna świadomość, że w obecnym naszym rozbiściu zjednoczenie może się dokonać tylko na tych zasadach moralnych, które głosił Kościół Chrześcijański”.

